

Vergaderjaar 1985–1986

19574

Wijziging van bepalingen die verband houden met de persoonlijke verschijning van partijen in civiele procedures

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 23 april 1986

Bij Kabinetsmissive van 23 december 1985, no. 65, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie a.i., bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting tot wijziging van bepalingen die verband houden met de persoonlijke verschijning van partijen in civiele procedures.

1. Het voorgestelde artikel 141a behelst een verplichting voor de rechter om een verschijning van partijen te bevelen indien de zaak hem daartoe geschikt voorkomt. Acht de rechter de zaak niet geschikt voor een dergelijke comparitie, dan blijkt zulks evenwel niet uit een mededeling of een beslissing. Naar het oordeel van de Raad van State verdient het aanbeveling voor te schrijven dat de rechter steeds in deze een voor partijen kenbare beslissing neemt. Wanneer de rechter afziet van het houden van een comparitie zou dit bij voorbeeld kunnen geschieden door een korte mededeling ter rolle, waarvan in het proces-verbaal der zitting aantekening ware te houden.

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 9 juni 1986

Blijkens de mededeling van de waarnemend Directeur van Uw Kabinet van 23 december 1985, nr. 66, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies betreffende bovenvermeld voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 23 april 1986, nr. W03.85.0675, moge ik U hierbij aanbieden.

1. Het voorgestelde artikel 141a behelst een verplichting voor de rechter om een verschijning van partijen te bevelen indien de zaak hem daartoe geschikt voorkomt. Acht de rechter de zaak niet geschikt voor een dergelijke comparitie, dan blijkt zulks evenwel niet uit een mededeling of een beslissing. Naar het oordeel van de Raad van State verdient het aanbeveling voor te schrijven dat de rechter steeds in deze een voor partijen kenbare beslissing neemt. Wanneer de rechter afziet van het houden van een comparitie zou dit, aldus de Raad, bij voorbeeld kunnen geschieden door een korte mededeling ter rolle, waarvan in het proces-verbaal der zitting aantekening ware te houden.

Bij het opstellen van artikel 141a is ervan uitgegaan dat de rechter, indien hij bij de in dat artikel voorgeschreven selectie van zaken tot het oordeel komt dat een zaak niet

geschikt is voor een comparitie, zulks aan partijen mededeelt ook zonder uitdrukkelijke wettelijke bepaling ter zake. In overeenstemming met het advies van de Raad is evenwel in een aan artikel 141a toegevoegd tweede lid alsnog bepaald dat de rechter zijn beslissing om geen comparitie te gelasten aan partijen moet mededelen. Wat betreft de terechtzitting waarop de desbetreffende mededeling uiterlijk moet worden gedaan, is dezelfde regeling van toepassing als geldt voor het gelasten van een comparitie van partijen. Eveneens in overeenstemming met het advies van de Raad is in het toegevoegde tweede lid van artikel 141a voorgescreven dat van de mededeling dat geen comparitie wordt gelast aantekening wordt gehouden in het proces-verbaal van de terechtzitting.

In zijn advies stelt de Raad dat de beslissing van de rechter af te zien van het houden van een comparitie, aan partijen kenbaar gemaakt kan worden bij voorbeeld door een korte mededeling ter rolle. Er zou wellicht twijfel kunnen ontstaan omtrent het rechtskarakter van de door een mededeling aan partijen kenbaar te maken beslissing van de rechter om geen comparitie te gelasten. Het zou in ieder geval niet in overeenstemming zijn met de met het wetsvoorstel beoogde doelstelling de procedure een meer doelmatig en vlotter verloop te geven, indien de beslissing van de rechter om in dit stadium van de procedure geen comparitie te gelasten door partijen of een van hen in hoger beroep of beroep in cassatie zou kunnen worden aangevochten. Om deze reden is in het opgenomen tweede lid van artikel 141a uitdrukkelijk bepaald dat voor partijen geen hogere voorziening openstaat tegen de beslissing dat geen comparitie wordt gelast.

2. Voor een redactionele kanttekening moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

2. Naar aanleiding van 's Raads redactionele kanttekening zijn in het laatste lid van het voorgestelde nieuwe artikel 19a de woorden «niet-gevolg geven» vervangen door: *niet-voldoen*. De ondergetekende moge er op wijzen dat nog enkele redactionele wijzigingen in het voorgestelde artikel 19a zijn aangebracht. Ten einde het karakter van de beslissing van de rechter dat partijen of een van hen bepaalde stellingen ter comparitie moeten ophelderen of bepaalde bescheiden moeten overleggen beter tot uitdrukking te doen brengen is in het eerste lid het geven van de desbetreffende

**Redactionele kanttekening,
behorende bij het advies no.
W03.85.0675 van de Raad van
State van 23 april 1986**

— In de laatste zin van het voorgestelde nieuwe artikel 19a waren de woorden «een niet-gevolg geven aan» te vervangen door een andere, beter leesbare term.

aanwijzing aangeduid als: bevelen. Tevens verdient het de voorkeur om in het eerste lid niet te spreken van ophelderen doch van toelichten van stellingen. Tenslotte is in het eerste lid van het voorgestelde nieuwe artikel 19a nog bepaald dat de rechter een bevel bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde op de zaak betrekking hebbende bescheiden ook nog kan geven, nadat reeds het bevel tot een verschijning van partijen was gegeven. De mogelijkheid dat de rechter een hier bedoeld bevel later kan geven, is uit praktische overwegingen alsnog in het wetsvoorstel opgenomen. Het is denkbaar dat de rechter, nadat reeds een comparitie is gelast, alsnog aan partijen of aan een van hen een bevel wil geven om op die comparitie bepaalde stellingen toe te lichten of met het oog op de te houden comparitie bepaalde bescheiden over te leggen. Voornoemde wijzigingen hebben mede geleid tot een redactionele aanpassing van het laatste lid van het nieuw voorgestelde artikel 19a.

In het wetsvoorstel is nog een verbetering aangebracht die verband houdt met de voorgestelde wijziging van artikel 876 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Ingevolge het desbetreffende wijzigingsvoorstel kan de rechter ook tijdens een reeds aanhangig geding op verzoek van een der partijen een voorlopig getuigenverhoor bevelen, zonder dat daartoe langer wordt vereist dat er gevaar bestaat dat dit bewijsmiddel verloren zou gaan. Het vervallen van laatstgenoemd vereiste vergt een aanpassing van het tweede lid en het derde lid, onder 4°, van artikel 877. Deze aanpassing is alsnog in een nieuw toegevoegd onderdeel H van het wetsvoorstel opgenomen.

Ik veroorloof mij U in overweging te geven, het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de daarmee in overeenstemming gebrachte memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes